

Kood	Punktid
------	---------

XXV AJALOO OLÜMPIAAD
Gümnaasium XX sajand
Lõppvoor 23. märts 2016

Sotsialismileer ja selle lagunemine

1. Dateerige aastatega, millal olid nimetatud isikud Nõukogude Liidu liidrid. (4 punkti)

Leonid Brežnev	
Juri Andropov	
Konstantin Tšernenko	
Nikita Hruštšov	

2. Nimetage Nõukogude Liidu riigitegelane, keda on ülesandes kirjeldatud (2 punkti, iga õige vastus annab 0,5 punkti)

Nõukogude Liidu välisminister aastatel 1957-1988.	
Nõukogude Liidu välisminister aastatel 1985-1990.	
Nõukogude Liidu Ministrite Nõukogu esimees aastatel 1985-1991.	
Nõukogude Liidu asepresident, kes seisis 1991. aastal Riikliku Erakorralise Seisukorra Komitee (RESK) eesotsas.	

3.1. Nimetage Afganistani president, kes on fotol. (1 punkt)

3.2. Kirjutage põhjus, miks fotol olev president suri. (1 punkt)

4. Nimetage külma sõja aegne sotsialistlike riikide majandusühendus ning sotsialismileeri riikide sõjaline liit ning kirjutage nende asutamisaastad. (2 punkti, iga õigesti täidetud rida annab ühe punkti)

	nimetus	asutamisaasta
majandusühendus		
sõjaline liit		

5. Nimetage aasta, millal mõlemad eelnimetatud organisatsioonid oma tegevuse lõpetasid. (1 punkt)

6. Kirjutage aasta, millal ülesandes kirjeldatud sündmus aset leidis. (3 punkti)

Boriss Jeltsin valitakse esimest korda Venemaa presidendiks.	
Nõukogude Liidu väed lahkuvad Afganistanist.	
Ameerika Ühendriikide president Ronald Reagan külastab esmakordselt Moskvat.	

7. 1991. aasta 18. märtsil korraldati üleliiduline rahvahääletus Nõukogude Liidu säilimise küsimuses. Nimetage kuus liiduvabariiki, kes rahvahääletusel ei osalenud. (3 punkti, iga õige vastus annab 0,5 punkti)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

8. Nimetage asutus, mille eesotsas seisis üks Gorbatšovi vastase riigipöörde peategelasi Vladimir Krjutškov. (1 punkt)

9. Nimetage riigijuhid, kes pildil kirjutavad 1991. aastal alla lepingule asutada Sõltumatute Riikide Ühendus (SRÜ). (3 punkti)

1. _____
2. _____
3. _____

10. Nimetage riik, mille territooriumil see avaldus allkirjastati. (1 punkt)

11. Nimetage Poola linn, mida on ülesandes kirjeldatud. (3 punkti)

Paavst Johannes Paulus II oli olnud selles linnas peapiiskop.	
Selles linnas sündis ametiühingukoondis Solidaarsus.	
Selle linna järgi sai oma nime sotsialistlike riikide sõjaline ja poliitiline liit.	

12. Kirjutage pildil olevate isikute kodanikunimed. (2 punkti)

13. Mis aastal külastas paavst Johannes Paulus II oma ametiajal esmakordselt Poolat. (1 punkt)

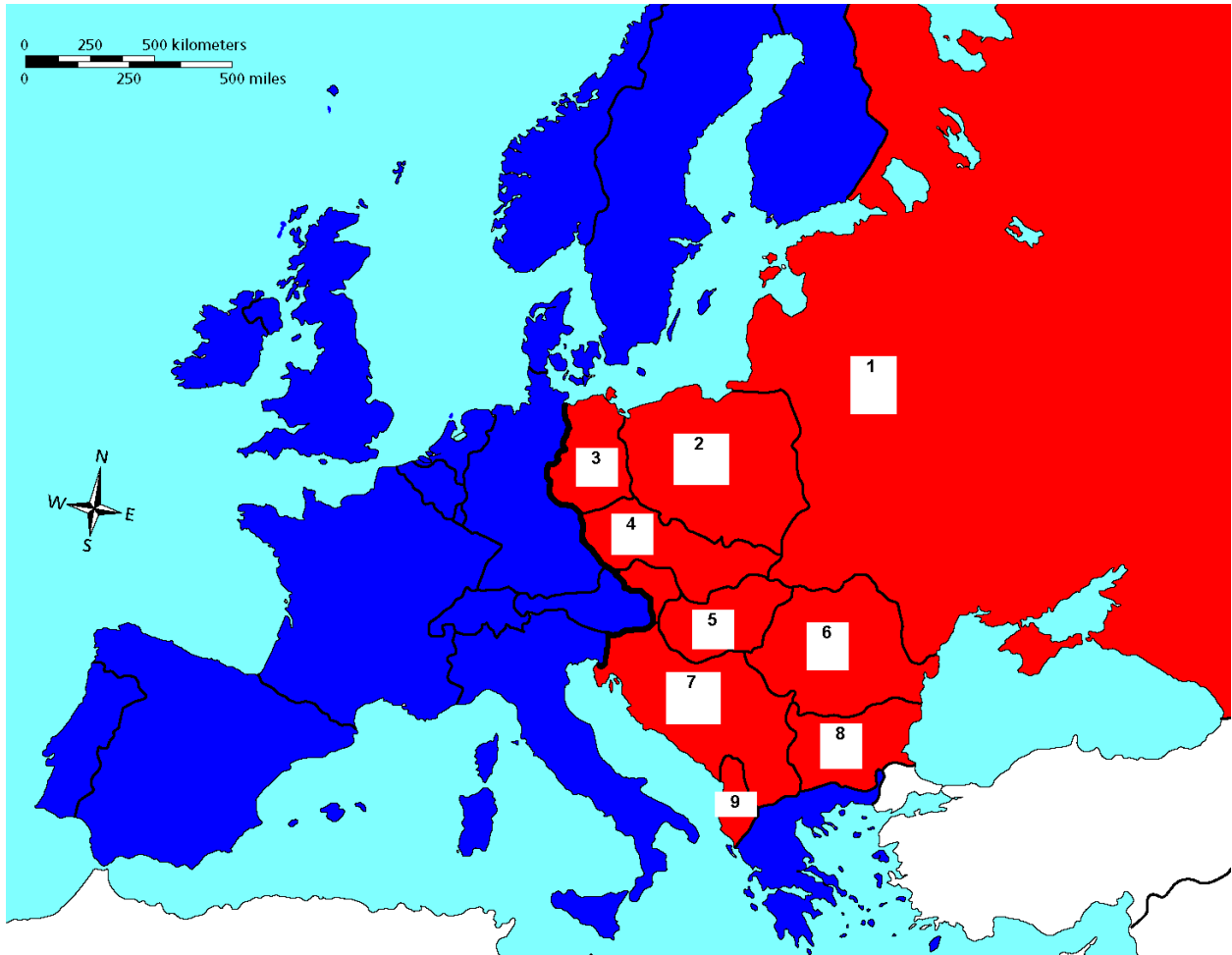
Ajalehe pealikiri: *Wojciech Jaruzelski: Pöördun kõigi kodanike poole – saabunud on raske katsumuse aeg. Selle katsumuse peame ületama, tõestama, et me oleme Poola väärilised! Moodustatud on Rahva Päästmise Sõjaväeline Nõukogu. Rüiginõukogu on kehtestanud sõjaseisukorra kogu riigi territooriumil.*

14.1. Kes oli ajalehes tsiteeritud Wojciech Jaruzelski? (1 punkt)

14.2. Dateerige, mis aastast see artikkel pärineb. (1 punkt)

14.3. Nimetage Poola peaminister, kes oli ühtlasi esimene mittekommunistist valitsusjuht Euroopa sotsialismileeri maades 20. sajandi teisel poolel. (1 punkt)

15. Kirjutage tabelisse riigi number, kus ülesandes kirjeldatud isik või ühendus tegev oli. (2 punkti, iga õige vastus annab 0,5 punkti)

Václav Havel	
Uus Foorum	
Aleksandr Jakovlev	
Nicolae Ceausescu	

16. Nimetage riik, mida on kirjeldatud. (2 punkti, iga õige vastus annab 0,5 punkti)

1989. aastal tagandati riigis kommunistliku partei peasekretär Todor Živkov.	
1988. aasta lõpul kuulutas selle riigi valitsus eesmärgiks „poliitilise pluralismi“.	
1989. aastal riigis toimunud sündmused on saanud tuntuks sametrevolutsiooni nime all.	
Riigis peeti 1984. aasta taliolümpiamängud.	

17.1. Nimetage isik fotol. (1 punkt)

17.2. Nimetage ametikoht, millele sai fotol olev isik 1989. aasta viimastel päevadel? (1 punkt)

17.3. Nimetage elukutse, mille esindaja oli fotol kujutatud isik enne poliitikasse tulekut? (1 punkt)

18. Nimetage Saksa DV Kommunistliku Partei juht, kes 1989. aastal sunniti ametist tagasi astuma. (1 punkt)

19. Dateeriga aasta ja kuupäevaga, millal langes Berliini müür? (1 punkt)

20. Läbirääkimised Saksamaa ühendamiseks toimusid nn 2+4 valemi järgi. Nimetage riigid, kes lisaks kahele Saksamaale nendel läbirääkimistel osalesid. (2 punkti, iga õige vastus annab 0,5 punkti)

1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____

21. Milles seisnes 1990. aastatel mitmes endises sotsialistlikus riigis vastu võetud nn lustratsiooniseadus? (1 punkt)

22. Kirjutage ülesandes nimetatud Eesti NSV-s tegutsenud ühenduse täisnimi. (2 punkti)

a) Interliikumine - _____

b) Rahvarinne - _____

24. Nimetage telesaade, kus Edgar Savisaar esitas üleskutse luua Rahvarinne. (1 punkt)

25. Nimetage NLKP KK sekretär, kes saadeti 1988. aastal Eesti NSV-sse ärevat poliitilist olukorda revideerima. (1 punkt)

26. Kirjutage, millisel ettekäändel anti 1987. aasta sügisel Eesti NSV Ministrite Nõukogu poolt välja eraldi korraldus igasuguste massiürituste keelamiseks. (1 punkt)

27. Nimetage üritus, mille takistamiseks see korraldus tegelikult välja anti. (1 punkt)

28. Kirjutage ajalooline sündmus, mis ülesandes nimetatud kuupäeval ENSV-s aset leidis. (3 punkti)

1987. aasta 23. august	
1988. aasta 1.-2. aprill	
1988. aasta 10.-14. juuni	

29. Nimetage linn, kus 1988. aastal peetud muinsuskaitsepäevadel toodi laiema avalikkuse ees välja sinimustvalge rahvuslipp. (1 punkt)

30. Nimetage isik, keda on ülesandes kirjeldatud. (4 punkti)

EKP KK esimene sekretär, kes vabastati ametist 1988. aastal.	
ERSP asutajaliige, kes valiti 1988. aastal erakonna etteotsa.	
Valiti 1989. aastal kokku tulnud Eesti Kodanike Peakomitee esimeheks.	
1990. aastal sai temast ENSV välisminister.	

31. Millistest sõnadest koosnevad ülesandes nimetatud lühendid. (4 punkti)

MRP-AEG	
EMS	
ERSP	
TKÜN	

32. Valige kohanimede loetelust paik, mida on ülesandes kirjeldatud. (3 punkti)

Tallinn, Toolse, Mustla, Pilistvere, Heinaste, Tartu

1988. aastal toimus seal loominguliste liitude pleenum.	
Seal toimus ERSP esimene suurkogu.	
Piiripunkt, mida eriväelased 1991. aastal ründasid.	

33. Nimetage 1987. aastal ajalehes „Edasi“ ilmunud artikli „Ettepanek: kogu Eesti NSV täielikule isemajandamisele“ autorid. (2 punkti, iga õige vastus annab 0,5 punkti)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

34. Kirjutage fotol oleva isku ametikoht aastatel 1983-1990. (1 punkt)

35. Nimetage isik, kes oli viimane Eesti Vabariigi eksilvalitsuse peaminister. (1 punkt)

36. Dateeriga aasta ja kuupäevaga, millal ENSV-s heisati Pika Hermannini torni sinimustvalge lipp. (1 punkt)

37. Kirjutage, kas ülesandes esitatud isik või ühendus pärines Lätist või Leedust. (2 punkti, iga õige vastus annab 0,5 punkti.)

Sajudis, Tautas Fronte, Janis Vagris, Vytautas Landsbergis

	Leedu	Läti
isikud		
ühendused		

38. Nimetage 1991. aasta 13. jaanuaril aset leidnud sündmus, mida on fotol kujutatud? (1 punkt)

39. Nimetage sündmus, mis leidis Leedus aset 11. märtsil 1990. (1 punkt)

40. Dateerige aasta ja kuupäevaga, millal võttis Eesti Ülemnõukogu vastu „Otsuse Eesti riiklikust iseseisvusest“. (1 punkt)

41. Mis aastal lahkusid Vene väed taasiseseisvunud Eestist? (1 punkt)
